

Любов Пшенична

*Пташка
з райського саду*

Поезії

Рівне – 2013

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)6
П 93

Книга видана за сприяння
Рівненської облдержадміністрації та обласної ради
відповідно до Програми підтримки національного
книговидання, популяризації української книги
та сприяння книгорозповсюдженню
в Рівненській області на 2009-2013 роки

Пшенична Л. А.

П 93 Пташка з райського саду. Поезії. Літературно-художнє видання. – Рівне : ПП ДМ, 2013. – 152 с.
ISBN 978-617-515-095-5

Кожен із нас народжується для щастя, як птах – для польоту. В цьому ще і ще раз переконуються читачі, знайомлячись із поезіями Любові Пшеничної. Не є винятком і нова книжка письменниці. Тим паче, що йдеться тут про високі небеса духовності та моралі, освітлені промінням любові і турботи про світ, у якому живемо.

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)6

Художнє оформлення – Наталія Кириченко
Редактор – Євген Шморгун
Коректор – Микола Пшеничний
Верстка – Тетяна Дятлик

ISBN 978-617-515-095-5

© Любов Пшенична, 2013

© Наталія Кириченко, 2013

Пташка з райського саду

Вавилонська дорога

Була дорога і пряма, і строга,
На ній звучали марші кам'яні.
Була дорога, та була – без Бога,
І через те губилась вдалині.

По ній ходили радощі й тривоги,
Обвінчані з журбою сам на сам.
Ішло по ній багато, та – нікого,
Хто за добро вклонився б Небесам.

Хто цінував би затишок і спокій,
І людяність, і зорі в спориші,
Кого думки про Вічне і Високе
Робили б знов крилатими в душі.

Була дорога і пряма, і строга,
Ішла юрба в строкатому вбранні.
...Сліпий ліхтар дивився на дорогу
І вже не бачив їх удалині.

* * *

Коли гріховне тіло стерпло –
Здійснився правий Божий Суд...
О, як торжествувало б пекло,
Коли б не витримав спокут!

Коли б минув свою недолю,
Зневажив Отчий заповіт...
А Він ішов і плакав з болю.
І – не за Себе, а – за світ.

В душі нуртує незборимий клекіт...
Але, коли журбою обпече,
Ставаймо поруч, хоч не дуже й легко,
Ставаймо поруч – до плеча плече.

Прожитий день – і то вже, слава Богу!
В очах завжди надія хай цвіте.
Блажен, хто людям проклада дорогу.
Блажен, хто вірить. І – блажен, хто йде.

До Вифлиєму

До Вифлиєму! У кожного – свій Вифлиєм.
Власне, й Голгофа у кожного, все-таки, власна.
Хтось проживе безоглядно сліпим королем.
Хтось князюватиме довго щасливцем нещасним.

Наша духовна пустеля – гріховна й важка,
Манна небесна уже не впаде на рамена.
Ідолом стала не тінь золотого бичка,
А обцілований душами долар зелений.

Як усе складно! Змінилися всі полюси.
Південь північного пекла чи північ Едему?
Ми за Мойсеєм ще зовсім недовго ідемо.
Господи, може, почувеш?.. Прости і спаси!

* * *

Зрікаємось себе самих –
Безвольних, заздрісних, гріховних...
Але терпіння чаша – повна.
І що в очах Твоїх сумних?

Довіра нам чи біль за нас?
Чи прощення, чи покарання?
Ця мить – щаслива чи остання?
Спаси, о милосердний Спас!

“Не сотворім собі кумира”, –
Вуста підводили в клятьбі.
Здається, говорили щиро,
Й самі не вірили собі.

“Не даймо ідолам поклону,
Не будьмо в путах вікових!” –
А потім власними долонями
Творили ідолів нових.

І кожен з нас, напевно, відав
Поміж важких життєвих скрух:
Коли помре останній ідол –
Воскресне дух!

Вибір

Нас двоє вийшли на розправу
Розгарячілої юрби...
Чому ж обрали ви Варавву
В годину підлості й ганьби?

Чому обрали ви дорогу
Терзань, страждань і каяття?
Чому відкинули ви Бога
Й марнотне вибрали життя?

Я йду на хрест. Іду на муки.
Я вашу викуплю ганьбу.
Уже кривавлять цвяхи руки,
А ще вдивляюся в юрбу.

Серед очей зрадливих звірів
Я мовчки виділю кількох,
Бо мусить хтось таки повірити,
Що нині був розп'ятий Бог.

Під хрестом

Кинули жереб, і міряли ризи собі.
Кинули жереб,
    то міряйте й Долю Розп'ятого!
Щойно було вас багато в рухливій юрбі,
А під хрестом залишилося
    двоє чи п'ятеро.

Може не кожен
    звалити на плечі хрести.
Доля не в кожного
    буде значимою й строгою.
Важко до ризи дрібненькій душі дорости.
Але – ідіть!
    Всі стражденні.
    Моєю дорогою.

Пилатові

Справу звершено, вміто руки.
Розпинає людська ганьба...
А віддати Христа на муки
Дозволяєш – не ти хіба?

Не втручаєшся. Не зупиниш.
Не зарадиш людській ганьбі...
Ти не відаєш: в цю хвилину
Суд завершуєш сам собі!

І заплатиш іще, заплатиш,
Поволікши неслави смог.
Скажуть потім, що – при Пилатові
Був розп'ятий Месія й Бог.

Не посмію когось корити –
Часу витекла течія.
Як змирити тебе, змирити,
Непокірна душе моя?

Ти не можеш прийняти зради,
Як би змита вона не була...
Краще – пташкою з райського саду,
Що висмикує терен з чола.

Мати

Месія – Син,
а все ж – Твоя дитина!
В юрбі рухливій
на одній із верст
Ти бачила:
ведуть на гору Сина,
І вже несуть
невідворотний хрест.

Здригнулось серце:
то ж Його – на страту?!
Та похитнулась
в певності своїй.
А Він відчув:
зайшлася болем Мати.
І через силу
посміхнувся Йї.

Подумала:
а, може, раптом диво
Врятує Сина?
Він же – Божий Син!..
Юрба котилась –
злобна й гамірлива,
І час вершив
наповненість хвилин...

Голгофа – в нас.
    Чи нам того не знати,
За що усім
    даровано життя?
Та кожна
    завмирає в смутку
        мати
В одвіті
    перед Богом
        за дитя.

* * *

Коли б майбутнє нам було відомим,
То як би ми свою вершили путь?
...Ходив Ісус поміж гріхів содомських
І знав: Його невдовзі – розіпнуть...

Ми почуття міняємо, як плаття, –
Знайти дорогу важко поміж зваб...
Та, знаючи завчасно про розп'яття,
Душе моя, чи ти отак змогла б?

Ріка

Ми спішимо,
як ріки перетічні.
Тому й минущі.
І тому не вічні.
Вода спливає.
Кожну мить спливає.
Життя триває.
Поки що триває...
Годинник різко
поправляє вуса:
– Ти – хто?
– Вода,
яка забула русло.
– Куди ж тепер
течеш посеред суші?
– Живе – живим,
а я – рятую душі.

А ти прийди –
за покликом душі.
А ти прийди –
коли озвуться дзвони.
Зупиняй хай тебе
не вітражі,
А древній смуток
древньої ікони.

Загусне дзвін
у кронах мудрих лип.
Жагу листків
гроза остудить літня.
А в цих очах –
не візантійський схлип.
І ця печаль...
Уже ж вона – всесвітня...

Різдво Христове

Різдво. Рубіж тисячоліть.
Як ми чекали тої миті!
А дощ завісою стоїть,
Немов не всі ще кривди змиті.

Немов усе, що знищив час,
Не кануло в минулім році,
А здоганяти хоче нас
На цім шляху на кожному кроці.

Ісусе! Змий тавро вини,
І відверни усі напасті!
Омий, очисти, сохрани
І дай іще пожити в щасті.

На світло виведи з пітьми,
Нехай возродиться руїна...
Дощем вмивається Україна.
Не дай же, Боже, щоб – слізьми.

На перепутті

А люди йдуть –
байдужі і здорожені,
Підошви пил
здіймають до небес.
Оця молитва –
мов надія кожному,
В ім'я Ісуса,
що колись воскрес.
Хто – брязь! – п'ятак,
а хто – сльозу розколоту,
Хто – обмина,
як вітер з перепуть.
Старечі руки,
посинілі з холоду,
Благословляють
тих, що просто йдуть.
Дерева сварять
п'ястуками чорними,
Гудуть будинки
(чи старе гілля?).
На перехресті
вулиці Соборної
Сидить печально
сам Святий Ілля.

Роздуть

В часи коронацій і пишних овацій
Приходять слова геніально прості:
Паяци завжди вибирають палаци,
Лишивши пророкам любов на хресті...

Як в чомусь потреба – то й руки до неба,
А ні – проживуть без краплини вини.
Одні – приміряють Голгофу до себе,
А інші – на ній же кричать: “Розіпни!”

Благовіщення Пресвятої Богородиці

Зіщулилась мала травинка кожна,
Холодні краплі провисають з віт.
То дощ іде? Чи плаче Мати Божа,
Сльозми своїми омиває світ?

А де ж Апостоли? Земні пророки, де ви?
Палкі слова розходяться, як дим...
Вже зовсім скоро вибухнуть дерева
Зеленим листом, цвітом молодим.

Та хто прокинеться і хто на поклик встане?
Висить на нас невідворотна тінь.
Невже на всіх нас Ангелів не стане,
Аби утримати від злоби і падінь?

Невже нам сонце так і не засвітить?
Чи в пору ми народжені лиху?
Отямся, світе! Наш гріховний світе!
Щоб ще почути вісточку благу.

Світ розплутує сіті,
що їх розставляє лукавий.
Обминаючи пастки,
нікчеми біжать навздогін.
От звільнилися з пут –
і в раби найнялися до слави.
Вбережи ж бо нас, Боже,
од таких незначних перемін!

Цей світ уже – Гоморра і Содом.
І гнів Господній як не закипає?
Добро давно з'єдналося зі злом
Й під маскою добра – не виступає.

А що застану через кілька літ?
Кому відкрию душу невмирущу?
Я прилетіла в цей колючий світ,
Немов голубка на терновий кущик.

Ми на долю, бува, нарікаємо.
Вопіючий в пустелі глас!
Тільки... зовсім не ми вибираємо –
Небеса вибирають нас.

Може, люки надійно задраїмо –
Не звикати, не перший раз!
Тільки зовсім не ми вибираємо –
Вибирають, як правило, нас.

Часом слави шматок україмо,
Вздівши довгий облич парастас.
Але ж ні, то не ми вибираємо –
Вибирають усе-таки нас.

З-за віконниць нових визираємо:
То вже наш чи не наш іще час?
Щось, звичайно, і ми вибираємо.
Коли виберуть вже з-поміж нас.

Ковчег

“Де той Ной із ковчегом?..”

Володимир Базилевський

Розверзається твердь –
і вчиняється мла преісподня,
Колобродять потоки
в сірчано-вогненній каймі.
Цей потоп – не потоп
і не істинно кара Господня:
Небезпечне цунамисько
люди створили самі.

Розсіваючи вітер,
зжинають некликану бурю,
Розсіваючи зло
на моралі основи гнілі,
Утворили це море.
Тепер же, рятуючи шкуру,
“Де той Ной із ковчегом?” –
кричать із горбочка землі.

А зчорніла вода
підступає уже попід груди,
І рятунку немає,
хоч сходить із горбка, хоч не сходить.
Закликати – дарма,
бо чомусь забувають же люди,
Що дверцята в ковчег
зачиняє не Ной, а Господь.

Добрий Пастир

Накотилося... Ох, накотилося!..
Пахнуть чоботи татові – силосом,
Пахнуть вітром весняним зволженим,
Пахнуть тим, чого знать “не положено”.

“Не положено” знати, а – хочеться.
Серед ночі невиспано скочиться –
Зазирнути у дірку від гудзика:
У кожусі – ягнятко вовтузиться.

Для худоби – харчі закінчилися:
Ні соломи, ні кислого силосу...
У колгоспі – худоби падіж,
З порятунку пускають під ніж.

А ягнятко? Сумує за мамкою,
Коло рук губенятами плямкає...
Тато йде по розвітреній вулиці,
А ягня до грудей йому тулиться.

І голівкою лагідно-сірою
Припадає з довірою й вірою...
...Добрий Пастир. Іконка. Свято.
А мені пригадався тато.

Почаєву

Почаєве! Мій поклику і болю...
Моє натхнення! Мій ранимий світ.
Спішу іще побачитись з тобою,
Допоки нам не зачинив воріт.

Ще небо тут ласкаве і високе,
І святість чути, де лиш не ступи.
Та що, як те джерельце пересохне,
Що поїть з Материнської Стопи?

Воно ж для нас, для грішних, витікає,
Окови гір натовлено рвучи...
... Стоїть Апостол коло брами раю.
Кому знайде загублені ключі?

Провіщення

На все у світі
є своя ціна:
На простодушність,
на думки,
на впертість...
Та іноді
п'янкий ковток вина,
Немов невинно,
продає відвертість.

Твою, мою...
І думати не смій –
Звести палац
на цегляній руїні!
Де продаж душ,
торговище надій,
Нема пророка
у своїй країні.

На все
у світі цім
приходить строк.
Провіщення
збуваються не часто...
Коли б знайшовся
хоч один пророк,
Щоб провістити
Україні
щастя!

Тарасові Шевченку

Над Україною
сови кричать і сичі.
Рідний народе,
ну як же тобі без свічі?
Як врятувати
велику вкраїнську рідню?
Взяв замість кременю серце
і викресав з нього вогню.

Згустились тіні.
І знову удень – як вночі.
Ми запалили, Тарасе,
з твоєї свічі.
Сиплються в душі
довірливих слів промінці.
Свічечко рідна, не гасни
і вже не тремти у руці.

“Зоре моя вечірняя...”

Т. Г. Шевченко

А ти не жди вечірньої зорі –
Вона зійде й непрохано погасне.
Життя тобі відлічать дзигарі –
Якби ж то щасне, о, якби ж то щасне!

Вечірніх відер срібний передзвін
Розхлюпає розлив роси на трави...
Ти – не грішив
і словом не лукавив,
Нічого в Долі не просив взамін.

Лишень садок – із вишнями в цвіту,
Лишень брову – чорняву й незрадливу...
Вечірне небо у траву тремтливу
Тобі зорю скотило.
Золоту.

Тріумф! Удача. Низка перемог.
І висота, що довго буде снитися.
І слава – це якщо дозволить Бог
У цьому світі зірно засвітитися.

Живіть по цей бік радості й добра!
Підкорюйте нескорені вершини.
Та справжня слава – тільки мішура,
Якщо нема у серці України.

Могила в Черкасах

Василію Симоненкові

Русявий лебедю з полтавського синь-краю!
Оглянься з Вічності!..
Уже не озирнеться.
Бо та любов, якою він згоряє,
Не залишає ні крила, ні серця.

Оглянься з Вічності!
Бо там, на виднокрузі,
Немов пташата, сиротіють вірші.
А тут лишились одинокі друзі.
І недруги.
Таких, звичайно, більше...

А люди скажуть: винен батько Хмель...
Через віки вже легше бути мудрішими.
Та, бачачи недогарки осель,
Чи міг він сам себе тоді утішити?
На виправдання міг сказати щось?
Чи прощення просити, шапку скинувши?
Аби зробити винними когось,
Вину із себе легко перекинути.
Судивши інших, судимо себе ж.
Пройде печаль над втратами і тризнами.
Ми – винуваті! Винуваті теж!
Хоч як це важко й неприємно визнати.
Але вина – на те вона й вина, –
Не кожен може Божу стежку міряти.
Є – Україна. В нас вона – одна.
Її лиш Богу можемо довірити.

*Миколі Волощуку,
художнику*

Садоне попід серце –
доймає, доймає, доймає...
То того вже немає,
то іншого поруч немає.

Почастішали втрати,
і геть порожніє планета,
Коли десь не стає
музиканта, співця чи поета.

Тільки сонце, як завше,
спішить на свої видноколи.
Неповторних світань
хтось уже не побачить ніколи.

Хоч міняються барви,
малюються дивні картини...
Зупиняючись, Вічність
доторкнулася пензля людини...

Володимиру Дьоміну

Усе життя
вмістилось в некролозі –
Поміж словами,
між рядками, титрами...
Його душа
уже напівдорозі.
Ще тільки дві сльози,
та ми їх витремо.

Ще тільки розпач,
але й той – назавтра,
Ще тільки крик,
та він уже не вирветься.
Лише слова,
які колись сказав ти,
Мов голуби,
літають понад вирвою.

Зоря "Полин"

І засурмив четвертий Ангел в небі,
І впала зірка з іменем "Полин".
А в нас – парад. І не втекти од себе,
Не обминуть призначених хвилин.

З дітьми гуляли і зривали квіти,
З гусьми безпечно бавились в траві...
А той, хто знав, писав хвалебні звіти, –
Він знав про все. І був уже в Москві.

А тут – ліси стояли, мов скелети.
А тут – чорніли пустками хати.
І став реактор чорним силуетом
Чорнобильської вічної біди.

А потім, всі зневаживши закони,
Зібравши залишки здоров'я й сил,
Вертались люди до тієї зони,
В якій – тяжіння батьківських могил.

В якій – любов непрограмим акордом,
В якій – природна втома на чолі...
І – доживали. І вмирали гордо
Не в чужині, а на СВОЇЙ землі.

Народе мій!

Народе мій! Що може бути гіршим –
Неслава? Забуття? А чи – хула?
Тобі я сповідалася у віршах
Настільки щиро, як лише могла.

Напевно, клично і, напевно, вміло
На тлі ночей мережила рядки.
І хто те знав, чи то комусь боліло,
Що я терзаю серце на шматки!

А що дісталось? Вітер та руїни.
Тривожний сон. Пір'їнка із крила...
Це я тебе вела до України.
Немов з пустелі. Ще – не привела...

Бандурист

Січа стояла.

Щербилися в битві шаблі.

Кров закипала

на зламаних стеблах євшану.

Сотні козацькі

зліталися, мов журавлі.

Вітер летючий

болючі зализував рани.

Січа стояла.

І падали в чеснім бою,

Зморені битвою,

юні орли й сивочолі,

Криючи трупами

зранену землю свою –

За невтоленне і праведне

прагнення волі.

Раптом бандура

рвонула по приструнках дню:

Віщий кобзар

віддавав у пісні свої сили!

І додалося

у жилах святого вогню,

Якось жвавіше

мушкети й шаблі задзвеніли.

І веселіше
    полковник пришпорив коня,
І долетіла
    та пісня крилата до Бога.
І відступило
    ворожих полків вороння,
І наступила,
    жадана така, перемога.

Плакав полковник
    над цілим рядком домовин.
Биті в боях,
    козаки не ховали зажури.
Пахло грозою,
    і пахнув разючо полин.
І з-під землі
    озивалися струни бандури.

* * *

Що нас рятує у білому світі?
Віра неситна і сонце у цвіті.
Слово сердечне і тиха надія,
Не обіцянка, а лагідна дія.
Посмішка тепла і щира тривога.
Посеред сумнівів – згадка про Бога.
Руки терплячі і ліки любові –
В кожному жесті і в кожному слові.

Мов журавлі запізнілими згряями
З виріїв дальніх у рідні краї,
Ми повертаємось, ми повертаємось,
Отче Небесний, в оселі Твої.

Наші серця розтривожено стукають,
Сльози очищення – мов ручаї...
Діти розгублені, діти заблукані,
Але не втрачені – діти Твої!

* * *

Іде незрима
                                духовна битва,
Земля здригається
                                аж до основ.
Цей світ освітлює
                                лише молитва,
А зігріває –
                                лише любов.

Оборонці

Міні-поема

*Дубно. Монастир Чесного Хреста.
1604 рік. Іван Вишенський на запро-
шення князя Василя-Костянтина
Костянтиновича Острозького прибув
сюди і пробув аж до березня 1605 року*

...Ярять Іква. Несе бурхливі води –
Весняна повінь риє береги.
До монастирських стін вода підходить,
Немов бере в облогу навкруги.

Яка підступна ця іквянська повінь!
Сховала греблю, залила місток...
Такий маленький видається човен!
Прибивсь до берега, як той сухий листок.

Із нього спритно вистрибнули двоє.
Відтисли мовчки поли від води.
Пішли до храму стежкою грузькою,
І дощ цікавий зализав сліди.

– Добридень, княже!
– Доброго здоров'я!
Та тільки я в обителі – не князь...
Вас радий бачити. Бо це – незвана повінь,
І дощ, мов кара, – з дому не вилазь.

Та вже й літа... Старечі кості крутить.
І зір не той. І рух не той. І – сив.
Та ще би краплю вольності ковтнути,
І ще хоч трохи Бог додав би сил!

Ще б забути про суглоби хворі
І знати: жив на світі не дарма.
Та й виступити знов, як на Соборі,
Супроти езуїтського ярма!

А то – доймають, б'ють несамовито,
Несуть потоки ересі й хули...
Єпископів скількох, митрополита –
І тих, сердешних, з розуму звели.

А час не жде, лише рахує втрати.
І тільки старість суне, як гарба.
А з ким стояти? Поруч – з ким стояти?
Іова – й то втомила боротьба.

Покинув нас. Подався у Почаїв.
Хоча – не здався. І не зрадив – ні!
Це він до Вас озватися нараяв –
На допомогу кликати мені...

– А хто ж ігумен?
– Та ж отець Віталій,
Котрий “Діоптру” нам переповів.
– Дорідні зерна сієте і далі?
– Люблю збирати в цім краю умів!

А ви – сміливці. Вийшли, наче з виру...
Хай Бог здоров'я всемеро додасть!
– Було би зле – не захистити віру,
Коли така наруга і напасть.

– Шаную Вас. Читав Послання–вчення.
Здолали Ви дороги немалі...
– А я привіз для Вас благословення.
– Невже аж звідти?
– З Божої землі...

О, ті роки, пробуті на Афоні,
Коли душа – не звільнена від пут!
Мої там губи, розум і долоні,
Моє там тіло... А душею – тут.

Душа дороги міряє тутешні,
Сама, як перст, блукає навкруги,
Коли весна, коли киплять черешні,
Коли поліття чи шумлять сніги.

Застудиться, бува, в небесній сині
Чернечий погляд – сонце чи сльота,
А думка, наче птиця, – на Волині,
Крильми церковку кожну пригорта.

“Тримаймося своєї, – просить, – віри,
Тримаймося до кращих перемін...”
А навкруги – лише каміння сіре.
І дзвін вечірній... Малиновий дзвін...

Душа на мить відтанула, воскресла,
Набралась міці, мудрості й тепла,
Коли собраття “Книжицю” принесли.
Моїм стосонцем там вона була!

Палав у грудях жар несамовито.
Читав. Ридав, уражений безмеж.
Всевишньому возносив я молитви
За Вашу мужність. За незламність – теж.

І по ночах у келії в затишку,
Аби думки не ткали марноту,
Я ще й свою ладнав подібну “Книжку”,
Бо знав, що ще хоч раз сюди прийду.

І дам собі спійматися у невід –
Солодкий невід рідної землі,
Де навіть вітер на цвіту вишневім
Підносить душу вгору на крилі.

Ми ще зведемо оборонні вежі
І побратимства змостимо мости,
Щоб вірі православній, як належить,
Народ єднати, берегти, вести.

Вдихну цей дух і запах часоплину,
Віддам снагу на міцність оборон.
А вже тоді віддаюсь і спочину
На горах тих, що нарекли – Афон...

Мій острове

Мій острове зовучої жаги!
Чи я до тебе допливти зумію?
Проживши літ лукавих веремію,
Не загубити б теплі береги.

Мій острове невтрачених надій!
Душа до тебе нап'яла вітрила.
І я спішу, мов чайка легкокрила,
На поклик долі і на присуд твій.

Мій острове, мене не обмани
І міражем не стань посеред суші.
Хоч ночі ці і дні мої – минущі,
Порожняком не відправляй човни.

Візьми усе, без вічних заборон,
Що знадобиться й корисне в дорозі.
Егей, сюди! А хто на перевозі?
Пробачте, ні, це я не Вам, Харон!

*Мирогощанська
Госпа Мати*

Бурштиновий день

Цього літа не вродили
Ані яблука, ні сливи.
Як жебрачка, із торбами
Ходить осінь у саду.
Сподіваючись на диво,
Полохкі гарячі зливи
Кололісно, колосадно,
Безпорадно, листопадно
Відгоряють на льоту.

На місточку біля Липки
Дві розважливі ворони
Розмовляють про новини
У саду і на лану.
Світ, що вчора був великим,
Незбагненним, невгамовним,
Обмілів і зменшивсь нині –
Відбивається в росині
Золотого бурштину.

На кухні

Самі собі артисти й глядачі,
Три жінки розспівалися на кухні.
А слухали – хіба щербаті кухлі –
Пісні веселі, схожі на плачі.

І час минав, немов у кухлях чай.
І ніч об вікна оббивала крила.
І напинались тюлі, як вітрила.
І жебоніла пісня, мов ручай.

Три жінки розспівалися вночі.
Для чого їм ті партитури нотні?
Коли жінки виспівують самотність,
Їм не потрібні зайві глядачі.

Різдвяне

1

Щебече хата голосом сестри,
А двері бубнявлють Колядою.
Поговори, іще поговори,
Хай розминуться радість із бідою.

Нехай прийдуть до хати пастушки
І возвістять про Матір і про Сина.
А ми удаль поглянем з-під руки,
Чи не заснула в ніч цю Україна.

Хай світлий Ангел одведе од нас
Усі права глузливої недолі, –
І закує зозуля сива в полі,
І ще на мить продовжить грішним час.

2

Самотній голос? Чи відлуння дзвону?
Вечірня Зірка в хату загляда.
Заколядуймо хоч по телефону,
Хай нас зігріє рідна Коляда.

“У Вифлиемі...” – близько як, здається...
“В Марії-Діви...” – лине звідусіль...
І слухавка, притулена до серця,
Басує тихо, мов до квітки джміль.

3

Заколядувала всенька Україна,
У снігах скресає давня Коляда:
“Пресвята Марія народила Сина...” –
І Різдвяна Зірка в хату загляда.

І летить крилато з хати і до хати
В голосах дитячих радісно-сумних:
“Нова радість стала...”,
“Спас прийде спасати...”
Ах, пора спасати вже й себе самих!

На тіла пігмейські міряєм велике –
Так було справіку, так було не раз.
Добрі, та бездольні, ми занадто звикли,
Щоб усі жаліли й рятували нас.

Зазирає Зірка: “Хто ж ви справді, люди?
Чи змінились трохи з розмаїттям лиць?..”
Той іде, Хто судить, але й Той, Хто любить!
Перед Ним – Єдиним! – не ганебно – ниць...

Маестро-дощ ліниво сипав перли:
Мінорних нот мелодія сумна
Лунала в день відвідання померлих –
Була якраз Неділя Провідна.

Пливли довкіл плащі і парасольки,
З дощем змагатись не ставало сил.
І вітер то молитвою, то зойком
Лягав до причепурених могил.

Маестро сивий не чекав подяки,
Він просто грав – аби сумніш і довш.
Хтось в унісон з дощем тихенько плакав.
За всіх останніх – плакав тільки дощ...

Осінь

Гостює осінь в Мирогощі знову.
Ретельна передвісниця зими,
Вона листками на Святу Покрову
Вже почала стелити килими.

Згасила зимним подихом жоржини,
Торкнулася пахучого зела.
Туманами наповнила долину,
Мов молока в горнятко налила.

Сипнула горам золота, звичайно,
Ще й промела дороги листяні,
Щоб міг Святий Архистратиг Михайло
Приїхати на білому коні.

Дорога додому

Пригальмуйте, будь ласка!
Спиніть дорогуще авто.
Хай до серця торкнуться
веселі мої видноколи.
Ви – лише подорожні,
дорозі тутешній – ніхто.
Я ж по цім споришу,
підростаючи, бігав до школи.

Як наморено й гучно
дзумкочуть у квітах джмелі!
Як лоскоче і пахне
столочена м'ята в долині!
Не було і немає
рідніших за вас на землі,
О несходжені й чисті
дитячі стежини полинні!

Поміж трави цілющі
зітхання журливі вплелись.
Аж до самого серця
ромашки вклоняються біло:
Шелепочуть йому
всі секрети свої, мов колись,
Ще й тихенько питають:
чого воно вдома боліло?

Темні джипові шини
толочать в'юнкі спориші.
Одинокі сліди
в різнотрав'ї зникають густому.
І лягає стежина,
як вузлик,
мені на душі,
Щоб ніколи й ніде
не забув
цю дорогу –
додому...

У промінні сонця вечорового
Пелюстки очима виціловує,
Голосом бджолиним заколисана,
Королева ніжності ірисова.

Їй до серця та бджолина музика,
Де пісні розсипались із вузлика
І літають зграйками прегарними
Понад запахущими ліхтарнями.

Ельфи ті світильники засвічують
Од журбинки, самоти і відчаю...
В милуванні тими перелетами
Випадково – всі стають поетами.

Марія

Поема

1

Спросоння ранок у тумані мріє,
Проміння пестить сонячну блакить...
– Наздоганяй, Марієчко! Маріє! –
Хустина в мами хмаркою летить.

По стежці в церкву поспішає ненька,
І я біжу хуtenessько навздогін.
Уже й втомилась – я ж ще маленька.
Та скоро вдарить Великодній Дзвін!

І залунає музика небесна,
І храм відкриє двері вусібіч:
– Христос Воскрес!
– Воістину, воскрес же!..
... А світ ламають хвилі протиріч.

Стара Європа – то міцна руїна.
В ціні ще – пізнання, добро, прогрес.
Христос Воскрес! Воскресне й Україна...
...Як добре, Боже: Ти – для нас воскрес!

Якби не Ти – ми зникли б поодинці,
Якби не Ти – не вийшли б із руїн.
Хто б нам сказав, що ми ще – українці,
Якби не цей багатомовний дзвін?

Якби не писанкарська шифрограма,
Якби не диво праслов'янських свят...
...Димить туман. І в нім – зникає мама.
І літ прожитих зграйка ластів'ят...

2

Його із церкви вивели у рясі,
Скрутили руки й потягли на віз.
Якраз дерева квітували рясно,
І люди бігли, мов сліпі – од сліз.

Чому? Навіщо із таким ескортом?
Рудий собака з двору тужно вив.
Отець Михайло був блідий і гордий –
І поглядом усіх благословив.

Калюж сумні гойдалися дзеркала,
Темніли очі – важчі од смоли.
А ті – не йшли, бо ще когось шукали,
І матюкались, – видно, не знайшли.

Невтримно пахла витоптана м'ята,
Маленький віз у часі даленів...
А я з бузку дивилася на тата,
І закипав у горлі ярий гнів.

І від самої думки про сирітство
Студило кров і кидало у жар.
Мій дикий біль лунав посеред світу –
Дзвонив дзвонар... Дзвонив, дзвонив дзвонар...

3

Дев'ять свіч догоряли мовчки –
Пломеніючих дев'ять свіч.
Під багряним серпастим шовком
Ледь жаріла змордована ніч.

Недоречно – в катів проситися!
Дуло цілиться в дев'ятьох:
– Ну, так где же Он, ваш Спаситель?
Где заступнічек ваш – Бог?..

Почорнів од безсилля кожен:
Перли – свиням? А хто ж – збираєть?
Шепотіли: «Прости їх, Боже,
Бо не відають, ЩО творять...».

За вікном золотистий ясен
Розсилав по вітрах листи...
...Пошматовані чорні ряси,
Закривавлені вже й хрести...

І ячить вдалині Почаїв,
Плаче дим овдовілих свіч...
Хтось рукою махнув:
– Канчаєм!.. –
Кривця бризнула увсебіч...

День майнув поза дубенські вежі,
Землю вкрила холодна роса...
Дев'ять Янголів в білих одежах
Потривожили небеса.

4

Ні ласки тата, ні порад матусі.
Мені цвіло якраз шістнадцять літ.
Жила самотньо в сивої бабусі,
Яка любила землю цю і світ.

Любила стежку з кущиком калини,
Вишневий сад і квіти запашні...
Були у Мотрі два чудових сини:
Михайло – в лісі, Лесик – на війні.

Завжди вони дивилися з портретів,
Давним-давно покинувши село.
І в мене не було від них секретів,
А лиш бажання стрітися – було.

5

Поспішала поштарка –
        утомлено й так необачно,
Аж горіли підощви,
        і хустка на плечі сповзла...
І, напевно, вона
        щось багато і болісно значила
У вдовиному світі,
        у вдовиному святі села.

Поспішала поштарка!
        Гадала, що жінка – зрадіє.
Нерозумно спішила,
        бо ж вісточку мала сім'ї.

Поспішала поштарка.
І Мотрина тиха надія
Безборонно і радісно
вийшла стрічати її.

І коли серед вулиці
вибухнув плач, наче міна,
І вишневі бруньки
порозтріскувались з гіркоти, –
Листоноша відчула:
німіють з напруги коліна,
А рука мимохіть
розміновує інші листи...

6

Завірюха мела,
реготали вітрами завії.
Доля тисяч вдовиць
чорно-біле крутила кіно.
Тільки якось вночі
(чи то, може, збувалися мрії?)
Хтось тихесенько-тихо
постукав знадвору в вікно.

Гість із лісу прийшов –
заявився, мов привид, з розлуки,
Обтрусився зі снігу
і зброю сховав у кутку.
А коли обійняв –
затремтіли у матінки руки,
І гаряча сльоза
приховалась в його кожушку.

Наші погляди стрілись –
на мить незбагненно єдину!
І, пронизаний струмом,
як блискавки щем по гіллю,
Він тоді запитав:
– Чи ти любиш також Україну?..
І, занадто серйозно,
я вперше сказала:
– Люблю...

7

Хруснула гілка –
і вся перетворююсь в слух:
Лісом поволеньки
никає звір чи людина?..
Я – зв'язкова,
тобто зрадити – ні, не повинна!
Серце тривожиться:
хто то – чи ворог, чи друг?..

Ах, заховайте,
розлогі мої явори!
Свідки любові
і свідки скупі розлуки...
Ні, не за себе –
за нього тремтять мої руки,
Тож, наче тінь,
припадаю грудьми до кори...

Цівки націлені...

Клацнуло сухо... Невже?..

Стежили, звірі!..

Прокинувся відчай незнаний:

– Друже Михайле!

Засада! Рятуйся, коханий!

Як я запізно...

Хай Бог же тебе збереже...

8

Чи себе вберегти,

як підрубаний корінь калини,

Коли вістря образи

у грудях стримить, наче цвях?

Коли є Україна

й немає у ній України,

А якщо і лишилась,

то тільки хіба – у серцях.

Коли одяг козацький

прикрасив музейні вітрини,

А солом'яний бриль –

посміховисько лиш для ворон...

Як сказати комусь,

що Михайло задля України,

Щоб не бути рабом,

підірвав, умираючи, схрон?

Igy zacbirybamru gyrui

Кредо

Не дай мені, зваблива Доле,
Забути в радощах жалі,
Коли душа, мов сірий голуб,
Туркоче сито на землі.

Не дай безпам'ятно забути
Посеред кривд і суєти
Сльозу вдовиної спокути
І тихий усміх сироти.

Не дай до рабського поклону
Зійти за примхою чинуш...
Але проситиму до скону:
Візьми любов мою солону –
На зцілення безвірних душ.

Сміються люди, а тепла – нема.
Невже уже така глибока осінь?
Упало небо ницьма та й голосить
Над грішними й безгрішними – всіма.

Чого ми йшли? – Не відали про те.
Куди ми йшли? – Напевно, що нікуди.
О, як натужно все ж чекають люди,
Що їх зігріє сонце золоте!

Сотворена з надієвих округин,
З любові й болю, з вічних протиріч,
Отак іду засвічувати душі –
І відступає знахабніла ніч.

Взимку

Зима лякає присмерком остуди,
Дрібненький дощ січеться, як зола.
Грудневий день ховається на груди
І виглядає птахом з-під крила.

Побудь, мій пташе! Хоч з тобою зимно,
Але – ти є, і ми з тобою – вдвох.
Поговори іще, поговори-но,
Хай нас почує Всемогутній Бог.

Якщо життя колючими снігами
Позасипає спалахи надій,
Хтось неодмінно буде поруч з нами –
Лише йому довіритись зумій.

І не зневірся, що сльоза – навіки,
Що власне серце гірко обпече,
Бо хтось в цю мить й тобі шукає ліки,
І підставляє стомлене плече.

Душа

Ласкавий сміх блудив поміж дерев
І викликав захоплення та подив.
Душа була – як хата без дверей,
В яку ніхто не входив, не виходив.

А втім, чого ж – он купкою зола.
Напевно, довго тліло і боліло.
Це вже тоді, коли любов пішла,
А ви за нею плакали невміло.

А потім стрілись на стежках розлук,
І радість щиру не змогли сховати...
Душа – як хата, жде дбайливих рук.
Її потрібно теж ремонтувати.

Земний рай

Іванові Носалю

Душа спішить у трави-спориші.
І легко так, і добре так душі –

Іти самій поміж зело живлюще,
Де мріється і віриться найдужче.

Яснот-надій цілющі острови!
Забуту мову рідної трави

Так гарно знову й знову пізнавати,
Де гомонять зозулинці, блавати,

Цвітуть білотки, пижма, вереси...
Чманіє день од меду і краси.

Раюй, душе! Тобі відкрите все це, –
Покіль трава не проросла крізь серце...

Любий нелюбий мій вороже!
Дякую щиро тобі.
Як потоптався ти хороше
Та й по моїй душі!

Тільки за хвильку до відчаю
Скрикнуло серденько: “Зась!” –
Я, мов травинка скалічена,
Після дощу піднялась.

Спасибі всім, хто повен доброти,
Хто ще любов спроможний віднайти,
Хто береже правдиві почуття –
Ваш оптимізм продовжує життя!

Тож будьмо кращі, аніж нині є.
Хай Бог здоров'я й сили додає.
І серед різних клопотів, тривог
Нехай усіх благословить нас Бог.

Кошеня прибилося
у тріскучий мороз:
Лапки – змерзлі,
очі – геть невеселі...
І – не можу прогнати!
Що, як скаже Христос:
“Я приходив
до твоєї оселі...”

І буде Суд

“І буде Суд. Судитимуть безкрилих...”
Євген Цимбалюк

Безкрилі Янголи ходитимуть з людьми
І говоритимуть у черзі про нестатки,
Про недорід, політику, податки
І про швидке наближення зими.

Між суєти знаходитимуть суть.
І тільки матимуть незборну спрагу неба,
Бо є у кожного потрібність і потреба,
Допоки поруч Янголи живуть.

Гойднуться терези добра і зла.
Судитимуть за списаність паперу.
Пощо ж було висмикувати пера
Щокожен день з болящого крила?

* * *

Хоч не все вміщається у вірші,
У безбарвне й завчене “Пробач...”,
Не шкодуй, бо я тоді сильніша –
Вірю в силу Божу, а не в плач.

А торкнеш раниме й нездійсненне –
Розійдеться хвилями кругів
Середземне море серед мене
І солоно вийде з берегів.

“Але душа ще з дерева не злізла...”

Ліна Костенко

Загоряється гнів
і притишено гасне поволі:
У бурхливому серці
зайнятись вогонь не посмів.
Непокірна і дика,
Твоїй підкоряюся волі:
Хай святиться ім'я Твоє
нині й навіки віків.

А за них – помолюсь.
За підступних, облесливих, ситих,
В кого совість голосить
гучніше за стомлених мев.
Нерозумних – прости:
ще вони не навчилися любити.
Ці лукаві серця
ледь позлазили щойно з дерев...

У Пересопниці

(диптих)

1

Ласкавий день, як погляд чорнобривця,
Останні маки квітнуть край межі.
І час, напевно, як жниввар, втомився
Осінні рахувати рубежі.

А ми – ще встигли, достеменно – встигли
Побути ледь од Вічності за крок,
Торкнутися до глечиків і тиглів,
До Першокниги віщих сторінок.

Ми – ще почули тихий шепіт поля,
Ріки, в якій скупалася зоря,
Ченців, які у келіях поволі
Творили “незабудь” монастиря.

Приходили чужинці – і зникали,
І час пересипав пісок тривоги...
А ми – свої. Знайдемо, що шукали.
І хай на це благословить нас Бог!

2

Пересопниця, Пересотниця...
Пересиплеться пил сторіч.
Як вощина медово сотами,
Перехлюпнеться навсебіч.

Переповниться медоярово –
Вродить колосом ярина.
З праслов'янського диво-марева
Світлом сонячним вирина.

Пересопниця, першокнижниця,
Білостінний чернечий скит...
На проміння словечка нижуться –
Зерна сіє архімандрит.

Сіє рідною, не латиною,
Зерна духу, а ще – душі:
Вербоярово і калиново –
Не позичені, не чужі.

І озветься святою мовою
Рукотворний духовний Спас...
Стануть ті сторінки медовими
Для віддалених в часі нас.

День сьогодні сонячний і світлий –
Так невтримно сяє душ тепло...
Наш великий, наш чудовий світе,
Прихили своє до нас чоло!

Подаруй нам сонячність і казку,
Подаруй наповненість хвилин!
Господи, зішли небесну ласку
Й тому, хто сьогодні –
Сам-один...

А я – була. Усе-таки була
У тихім шалі золотого літа.
Душа цвіла. Так сонячно цвіла
Святих надій неопалимим цвітом!

Ці матіоли... Наче слів рядки,
Цвіли у Всесвіт – полохкі та ранні.
Й суворий Хтось – крізь роки і віки –
На нас дивився сумно
з-поза грані.

Іриси

“Іриси моляться до сходу...”

Надія Яцюк

Іриси моляться до сходу,
Долоні склавши обіруч.
Палке захоплення і подив,
І сонця краплений сургуч.

На невідбіленій основі
Снує світанок світлу нить.
І ніжна музика любові
Медовим запахом дзвенить.

Іриси моляться до сходу,
Долоні склавши обіруч.
Святе захоплення і подив,
І пізнання незримий ключ.

Тече по висвітленій ниті
Терпкого часу течія...
В небесну лагідну обитель –
Молитва квітів. І – моя.

У цьому світі з колючками болю
Ще стільки смутку, стільки гіркоти!
Та не корімось, не здаваймось Долі –
Життя, як поле, треба перейти.

А ти ж бо – Жінка, ти таки – княгиня!
Наповни сяйвом дивним кожну мить.
Бо ж десь іще літає птаха синя...
А що, як завтра знову прилетить?

Я приїду!

Перебігла травною з росами,
А немає й сліду.
“Ви чекайте, – у матері просимо, –
Я приїду!”

Вже каштани на стежку сиплються,
Перемерзли трави.
Продірявилось ситечко –
Сніг на лаві.

Із котом перекинеться мовою,
То хіба одинока?..
Від ворітечок слід вимальовує
Лиш сорока...

В такій оселі не живе любов,
Твоя домівка – темна й необжита.
В таку не носять квітів із дібров,
Ані ромену, ні волошок з жита.

Відкрий вікно для сонячного дня
І цвіркуна впусти – нехай сюркоче!
То, може, ще любов, як оленя,
Колись до тебе завітати схоче?

Цирк

Коли стихнуть пісні, коли згаснуть вогні
на манежі,

Коли з цирку під вечір останні підуть глядачі,
Зрозумієте ви, що тепер я вже вам не належу,
Що моїми залишаться радіщі, смутки, плачі.

Хвилювання – без меж. Я не спатиму, може,
й до ранку.

І воно поступово зі сцени відпустить саме.
Як приємно усе ж дарувати себе до останку –
Кожен з вас хоч краплинку в скарбничку
до серця візьме.

Але тільки вогні спалахнуть на пробудженій сцені,
Я ступаю туди, я приречена – знов на кону.
Ви – мої слухачі, ви – мої глядачі незбагненні,
Ну ж, додайте, додайте в долонях ще трохи вогню!

Хай розсиплеться сміх бутафорним оранжевим
листям,

Хай зігріє й обпалить, хай в радості довго трима.
Я дарую вам світ – кольоровий, чудовий,
барвистий.

Я дарую вам те, чого й досі не маю сама.

Балаганне містечко ваш спокій нічим не порушить.
Здаленіють у пам'ять гімнасти, ведмеді, слони.
Та коли засніжить і морозами вистудить душу,
Вам вітання своє перешлють неодмінно вони.

І торкнуться сердець, і розбудять чекання шалене,
Чи гарячу сльозу, чи зрадливе зітхання скупе...
Це життя – наче цирк: ми постійно у нім – на арені.
Тож – зіграймо себе. Неповторно зіграймо себе!

Ніч

Тиша – сонна й густа.
Холодильник на кухні
Буркотить неспроста,
Аж подзенькують кухлі.

Мокра, вітряна ніч
До віконечка липне
І шепоче мені
Про кохання велике.

Про небесний вогонь,
Що приборкала злива.
Про жертовність того,
З ким була би щаслива.

Хто просить...

У зношеній одежі,
Куди ти і за чим ти?
Таких, як ти, багато
У вирі суєти...

– Хто просить – той одержить,
Хто стукає – відчинять,
А хто чогось шукає –
Повинен віднайти...

– Чи все від нас залежить?
Цей світ, хіба, як скриня,
Де спомини ховаєш,
Як читані листи?..

– Хто просить – той одержить,
Хто стукає – відчинять,
А хто чогось шукає –
Повинен віднайти...

– У просторі безмежнім
На все – свої причини.
Чого ж душа блукає
По праву самоти?..

– Хто просить – той одержить,
Хто стукає – відчинять,
А хто чогось шукає –
Сподобиться знайти...

Домик Ингола

Спомини

Ще одна зупинка – й ти удома.
Філіжанка чаю вистига.
Відчини – прийшла твоя знайома:
Одинока стомлена нудьга.

Буде знов сидіти над душею,
Скаржитись на сотню веремій...
А тобі – приємно навіть з нею,
Тільки б не лишатися самій.

Наливаєш чаю їй у квартиру...
А тоді згадаєш не зі зла,
Як колись, в дитинстві, тітка Марта
Грілась біля нашого тепла.

І хоча не скаржилась нікому
На тяжкі тенета самоти,
Не спішила ввечері додому...
Просто – не було до кого йти.

***

Я у Вашу оселю
зайшла, як завжди,
випадково.
Зачепилася серцем
за знічено зронене
слово.
Літо літу всміхнулося
дивними барвами-
квітами.
День поранив крило,
та воно вже йому
не болітиме.

Про Янгола- охоронця

Вкладався день
спочити під горою.
Зітхала ніч.
Влягалась метушня.
І тільки Янгол
пізньою порою
Перебирав
пожитки цього дня.

Були у ньому
сумніви й печалі.
Були невдачі
і разки удач.
І фейerverки,
і слова зів'ялі,
І тихий сміх,
і безпричинний плач.

І скрегіт гальм.
І крик несамовитий.
І ще, напевно,
щось таке було,
Що Янгол посміхався
сумовито
І хукав
на поранене
крило.

На зупинці

Рівне. Зупинка автобусів.

– Вам номер три?

– Номер три...

Місто маленьке на глобусі

Шарпають мокрі вітри.

Спомини. Здогади. Спогади

З вулиць поспішно зійшлись.

Ніжна межа поміж пройденим

І недалеким “колись”.

Згадане – глицею колеться...

– Вам виходити тут?

– Ні, я по вічному колу –

Це найдовший маршрут...

Монета

Ніщо не станеться,
ніхто не втрутиться,
Печаль – розсипана,
а радість – випита.
Дзвенить, кружляє
і все ще крутиться
Монетка кинута...
Монетка кинута...
Маленька дзиґа,
що стала фішкою,
Вже цілу вічність
боками вертиться.
Вона за мене
щось та вирішує?
Як не полюбиться,
то, кажуть, стерпиться...
Ніщо не станеться,
ніхто не втрутиться,
Печаль – розвіється,
а радість – радує.
Монетка – кинута.
Монетка – крутиться...
Я й не дивитимусь,
в який бік падає...

Непрочитане

Це щось непоясниме й незбагненне –
В очах напруга так і виграє.
Твоя дружина дивиться на мене –
В мені мене колишню впізнає.

А я дивуюсь: скільки ж того дива?
Й не відчуваю жодної вини.
Я все така ж – спокійна і грайлива,
Як тридцять з гаком літ до сивини.

Я все таке ж збитошливе дівчисько:
Веселі жарти, сумовитий сміх...
Та очі твої – близько-близько-близько.
Боюсь зненацька прочитати їх.

Прогноз

У квітниках буяння цвіту!
І – тим невтішніший прогноз,
Який не здатний пояснити,
За що на квіти ці – мороз.

Чому ласкаві пелюстини
Вогнем холодним обпече,
Бо ще довірливі жоржини
Кладуть голівки на плече.

І обіймають пелюстками,
І повні очі в них роси.
І так невинувато раниць
Разюче відчуття краси!

І як словами пояснити,
За що на квіти ці – мороз?
Таке рясне буяння цвіту...
І – тим невтішніший прогноз...

Тиша

А тиша пахла в нас на підвіконні
Осколками погаслих блискавиць.
І світ здавався ніжним і бездонним,
Як очі птиць.

Як та вода з криниці непочата,
В якій нема ще болю і образ,
В якій сміються сонячні зайчата
Лише для нас.

Вона манила, як меди липневі –
В пилку солодкім, звабна, золота...
Я в ній сама спіймалася у невід,
Як рибка та.

Горіхи

*Горішниця (ліщина) – жінка,
яка не спокутувала своїх гріхів...
З міфології*

В ліщиннику
Горішниця
Розказує
Про гріх.
У пам'яті
Залишиться
Загублений
Горіх.
Листок
Осінній
Згорнутий,
Немов
Рука –
В кулак.
Край серця
Ніжність
Горнеться –
Не відболить
Ніяк.
Горіхом
Сонце
Котиться –
Горіхова
Печаль.
Горішниці,
Мов грішниці,
Насуплено

Мовчать.
А люди
Мовчкома
Несуть
Додому
Лантухи:
Чи то –
Горіхи
Знайдені,
Чи то –
Нові
Гріхи...

Ці клени...

Ці клени –
Лісові аборигени.
Вони такі давні,
Як золоторукі фавни.
А під осінь
Стоять оголені –
Розтровожені олені.

Колодяжне

А він – говорить... Боже мій, говорить!
Забутий Лесин стомлений рояль...
Та хто повторить? Хто ж тепер повторить
Цю світлу муку, цей високий жаль?

Хто зможе знову так прожити скерцо,
Сховавши біль занадто кволих рук?
Хто розіпне своє пекуче серце
На клавішах надії і розлук?

І хто відчує, як мовчать дерева,
Коли дозріє грім у вишині?
І як звучить сопілка Лукашева...
І крає душу... Лесі... І мені...

А дерево було зеленим

А дерево було зеленим,
Хоча сніги не одцвіли.
До тебе – я, а ти – до мене:
Стонадцять зим перебрели.

Лишились дивом незбагненим
Сліди, що хуга замела.
Манило дерево зелене
У теплу казку край села.

Слова збувалися пророчі
Між суєти і між хули,
Коли очей шукали очі
І квітом-зорями цвіли.

Гарячим серця перестуком
Дзвеніли щастя куполи,
Коли до рук торкались руки
І розлучитись не могли.

Лишились дивом незбагненим
Сніги, що хуги намели...
...А дерево було зеленим.
На жаль, лише від омели.

Вечірка

Співало серце –
захмеліла пташка.
Довкруг галантно
кланялася пляшка.

Звучали тости –
за любов і щастя,
За те, що сталося,
і за те, що вдасться.

А в тебе Янгол
плакав за плечима.
Сумнавий Ангел
з карими очима.

Він так мовчав!
А що було казати?
Убік відводив
погляд винуватий.

Не дорікав
про згубність алкоголю...
У нього крила
крижаніли з болю.

...Осліплі душі!
Як вони не бачать,
Що їхні Янголи
за ними плачуть?..

* * *

“Намалюй мені ніг...”

Микола Петренко

Намалюй мені сон,
Бо заснути щасливо не можу я.
Намалюй мені сон,
Що приходить до хати незримо.
Бо літає душа
В небесах з Янголятами Божими
І вишукує рими.

А зоря зоренить
І не може ніяк розгорітися,
І слова, наче зорі,
Ясніють з небесної стужі...
Намалюй мені сон,
У якому могли б ми зустрітися,
Не травмуючи душі.

Зимова казка

Холодний вітер і зола,
І дощ грудневий не до речі,
Як руки, що кладуть на плечі,
Коли вже в них нема тепла.

Коли шепочуть щось вуста,
Але слова не мають значень,
І ти давно собі пробачив
Цей день, що з вітром одліта.

Коли дешеві почуття –
Немов позлітки на ялинці...
А ми зустрілись на зупинці,
І кожен йде в своє життя.

А Королева Снігова
Студенить світ несамовито.
І дзеркало уже розбите,
Й осколок в серці застрява....

Надій замерзлі береги
Долає лагідність уперта.
Та йде душа – маленька Герда,
І вже розтоплює сніги.

Думки вголос

***

Дві жінки
В маршрутному таксі
Щебетали цілу дорогу.
Одній було що розказати,
Іншій –
Послухати
І вжахнутися.

***

У двох лебедів –
Два крила на двох,
Щоб злітати до неба
У пориві кохання.
Бо ще по одному –
Щоб затуляти од холоду
Одне одного.

***

Не плач, дівчинко!
Не плач.
Мама замовляє
Весільний калач.

***

Анестезія дерев –
Перший приморозок.

***

Останній сонях
Утікав од осені,
Та залишився
На небесній просині.

***

Не їж того яблука,
Подарованого казковою бабусею, –
Вона відьма.
Мене може
Не виявитися поряд,
Щоб скуштувати дарунок
Раніше за тебе.

***

Гусенятко біле,
Коли ти виростеш,
Врятуй мене
Із гілки підрубаного дерева –
Хочеться,
Щоб надія була
Крилатою.

***

Барвисте літо відлетіло.
Щастя
Не буває вічним.
Але воно
Повертається.

***

Навстіж двері:
– Заходь, любове!..
Не заходить.
Навстіж двері:
– Виходь, бідо!..
Не виходить.
Може, двері не такі?

***

Голос.
Гладіолус.
Гордість
Чи гординя?
То чому ж
Цілує
Квітку
Господиня?

***

– Господи,
Знову і знову –
Прости!
Просто,
Не маю вже сили...
– Нащо ж ти
Міряєш
Янгольські крила?
Думаєш,
Легко нести?..

* * *

У хаті –
Кактуси розквітли.
Колючий світ
Стає ранимо світлим,
Коли несе
Тремтіння золоте...
Тому-то кактус
Рідко так цвіте.

* * *

Ожина обхопила
Могилку забуту
Та й сльози ронить
За чийсь спокуту.

* * *

Мамина світла душа
Відлетіла у вирій.
До хати
Прибився кіт –
По-своєму втішав:
Тулив своє тіло,
Аби не боліло.

У день роковин
Пішов із дому
І не повернувся більше.
Надворі мела сніговиця,
І голосила зима.
Втішати було
Нікому.

Твоя душа

Твоя душа – криниця-джерелиця,
Нуртує в ній прозорість молода.
Приходять спрагли радості напитися,
Але ж у ній – чорнобильська вода.

Твоя душа – як соняшник розквітлий,
Що край дороги зважився цвісти:
Гарячий, непокорений і світлий,
Коли б не серце, повне чорноти.

Твоя душа – пташино-буслувата,
Крильми, здається, землю обійма.
Лелечка – поруч, діти-лелечата..
Знайома стріха... А гнізда – нема...

Різні казки

Самотне таксі підморгне золотими очима,
Розсиплються бризки – монети дрібні –
з-під підошв.

Нам двері у казку ніхто вже тепер не відчинить –
Безкарно заходити може туди тільки дощ.

Ми – з різних казок: розійшлися знайомі сюжети.
Попереду – довгі дороги, та без перехресть.
Старі окуляри, зачитані й давні газети,
Порожні розмови про щастя, відвагу і честь.

Ще — спогади спільні, що інколи скрасять
хвилинку,
А ще — показовість: живемо, немов у раю...
Та все ж упіймаєш себе: зазираєш в щілинку,
Ти – в казку мою, як і я підглядаю – в твою...

Жінка

Коли іде по місту Жінка –
Іде надія, йде весна.
І ручаї сміються дзвінко,
І розквітає далина.

Ідесь ховаються в затінку
Турботи й безлічі тривоги.
Іде ласкава й ніжна Жінка,
Яку створив для щастя Бог.

Не зупиняйте на хвилинку:
Ці очі – згуба для обох.
Бо те, чого бажає Жінка,
Напевно, знає тільки Бог.

Не нарікає на невдачі,
Лишень прикушує вуста.
Але крізь посмішку не плаче,
Але з дороги не зверта.

Її вуста – розквітлі канни,
А очі – відблиски зорі.
Такими бачаться віками
Княгині горді й матері.

Скарбниці мудрості ласкаві
І доброти для багатьох.
Бо їх на всі духовні справи
Благословить Всевишній Бог.

І десь ховаються в затінку
Турботи й безлічі тривог.
Іде ласкава й ніжна Жінка,
Яку створив для щастя Бог.

Другій половині

Чоловіки. Яка солодка згуба!
Який самообман до забуття!
Про що шепочуть ваші звабні губи?
Про слабкість чи про силу почуття?

Чоловіки. Довіра і розрада.
Солодкий сон і ніжне каяття.
Жар-птицями із райдужного саду
Вриваєтесь в безколірне життя.

Тайфун. Цунамі. Ярий грім розлуки.
Душа ридає, як мале дитя.
І ваші очі... І ласкаві руки...
І напівправда: “Це – на все життя...”

А ми... А ми... В чеканні того свята,
Жадаємо уваги й співчуття...
Чому б такими справді вам не стати?
Адже попереду — одне лише життя.

Форзиція

Форзиція запалює вогні.
Всміхайсь мені. А ще – світись мені.
У тебе сяйво – ніжне і святе.
То – сум цвіте.

А може, справді, це салют вогнів?
Яскравих снів. І неповторних днів.
Шаленства спалах. Золотий привіт...
Розлуки цвіт.

А може, ні. А може, й справді – ні!
То ти гориш на золотім вогні.
І хто порушить цей закон зела:
“Якщо в любові – то згори догла...”?

Театр

Опустились куліси,
актори додому пішли.
Недоладний сюжет
несподівано просто закінчивсь.
Відігралася казка,
в якій ми з тобою жили, –
Бенефіс помилок
вже, напевно, повторюють інші.

На валютному ринку
знецінились гарні слова.
Почуття розійшлись
під захоплені аплодисменти.
Я здивована трохи,
та все ще, як бачиш, жива,
Хоч довкола світлин
пережитих
разючі моменти.

Приміряє уявні одєжини
голий король.
Перелякані свідки
до лиць притулили забрала...
Ти чудово – ти чуєш? –
чудово зіграв свою роль.
Але все ж – помилився.
Я в цьому театрі –
не грала.

Давно не бачила тебе

Давно не бачила тебе.
Аж трохи стала забувати
Твій голос, що струмком тече
З якоїсь дивної вершини –
Він так невтримно в душу лине,
Аж слухати приємно ще
І ближче, ближче пізнавати
В воді зображення скупе.

В тобі пригадую себе,
Бо ми – з єдиної планети,
Де голуби летять до рук
І не бояться зовсім зради,
А дике листя винограду
Вчуває серця перестук,
Бо то спілкуються поети.
Давно не бачила тебе...

Дороги довгі у розлук,
А дощ іде – найнявся наче,
І ліс холодними гілками
Самих до себе не пуска.
Знайома голосу ріка
Вмиває трави поміж нами.
А дощ – радіє він чи плаче? –
Сердець єднає перестук.
Каштани падають на брук...

*“Мор бул в Миропольї і Барановці.
І попалили відьми в Мирополю для перестятя мору,
ано єще горше мерло. І в Барановці знайшли відьм
кілька і боялися палити, аби не горій було...”
1624 рік, “Острозький літописець”*

І за все винуваті жінки:
За негоду, за мор, за спокусу,
За невидимий помах руки,
За невчасно прибулого бусла,

За повчання, за натяк, за хист,
За відвертість, за біль, за стихію,
За докорів утрачений зміст,
За шаленство кохання і мрію...

Ах, як легко Вам бути правим,
Вимітаючи попіл із хати,
Переклавши поклажу провин,
Терміново знайти винуватих!

Що Вам знати, як палить вогонь
Недовіри, безчестя, зневаги?
І насправжки хвилює кого
Самотиння невтолена спрага?

Хто зуміє на торжищі душ
Розрізнити вагому спокусу?
...Покаянна блудниця (не муж!)
Втерла ноги волоссям Ісусу.

Дощовий скрипаль

Пісня

Зітхають каштани – у місто занадився дощ.
По вулицях бродить – намацує стежку незрячо.
І хто його знає, чи то він сміється, чи плаче,
Чи жебрає щастя на світлих проталинах площ.

Приспів:

*Тук-тук, тук-тук-тук –
випадково намочені пальта.
Тук-тук, тук-тук-тук –
відбиваються бризки з асфальту.
У цього дощу
вже посріблений чуб сивиною.
Чому ж він, чому
невідступно слідкує
за мною?*

Він, може, бездомний, невтомно шукає когось,
Кому розказати хотів би сьогодні багато?
Пливуть каравели і білих будинків фрегати,
І щастя водою по вулицях рік розтеклось.

Приспів.

Сміються дівчата, тікають від нього чимдуж,
Та все ж залишають надії малесеньку дольку.
Старий безпритульник цілує чиюсь парасольку
Й чалапає довго по мокрих люстерках калюж.

Приспів.

Хтось там ходить

“Хтось там ходить навшпиньки...”

Грицько Чубай

Світло вимкнули.
Долили до темені – синьки.
Хтось там ходить...
Хтось там ходить навшпиньки.
Сині тіні
здаються ще синішими.
А душа брунькує
квітчастими віршами.
Чуєш? Пригадуємо і ми
голубину мову –
Мабуть,
птицями стаємо знову.
Із прадерева,
із праострова
Повертатися щоразу
так непросто!
Коли небо і хмари
здаються занадто сірими.
Повертаймо собі
дорогу до ірію.
Де за нами летять птахи
і листки осінні.
Де хороводять вітрами
сполохані тіні.
Де у неба достатньо ще
дефіцитної синьки.
Де за нами ніхто
не чалапає мовчки
навшпиньки.

Плач

Я так той плач тримала у собі.
Я так його долонями гасила.
А він явився – хоч і не просила
Його торкнути очі голубі.

А я гадала – вже перемогла.
Забуті суперечки і провини.
Та раптом – ті розпачливі світлини.
Од них тікала, але не втекла.

Чекала: все саме колись пройде.
“Забудь мене!” – прощаючись, просила.
Спини мене!
Але спинить – несила
Цей дощ зухвалий, що іде та йде...

Мій телефон

Мій телефон вже третій день мовчить.
Чеканням дощ за вікнами ячить.
Пташиний крик зникає вдалині...
Ну подзвони, ну подзвони мені!

Десяток слів – мов пригорща суниць,
Мов повертання в тепле літо птиць,
Мов маків цвіт, задивлений увись...
Озвись до мене! Я прошу: озвись!

А ти – мовчиш. Німує цілий світ.
Аж поки не прокльонеться: “Привіт!”.
О лікарю, між безнадійних справ
Ти телефон таки полікував!

Аліса

Я тихенько піду –
з гіркотою, мов дим по подвір'ю,
І на тіні бузкові
повільно уляжеться тьма.
Вже тобі не повірю.
Ти чуєш? Уже не повірю,
Бо себе розважати
й щораз потішати – дарма.

Ти полегко зітхнеш.
Посумуєш ледь-ледь – і забудеш.
В неглибокій криниці
здригнеться стояча вода.
Як це легко і важко –
звикати щораз до остуди!
Як це просто й непросто,
що серце беззвучно рида.

На притихлих вітрах
снігова не згойднеться завіса.
Проведе до воріт
білий олень зими – абрикос...
У твоє задзеркалля
зайшла випадково Аліса.
Я пробачу собі,
щоб кохання майбутнє збулось.

Осінь

Буде осінь, як мине Пречиста,
Горобин розсиплеться кармін.
Ластівок нанизані намиста
Стануть свідком ранніх перемін.

Ще лелеки встигнуть відлетіти,
Сяйво днів у далеч віднесуть.
І дощами плакатиме літо,
Так і не збагнувши щастя суть.

* * *

Що скажуть люди...
А до чого – люди?
Над нами
Вища Справедливість є ж!
Такий цілунок –
Як тавро Іуди.
Мене купив
Чи знову продаєш?..

У пригорщах моїх листки осінні
Плюскочуться, мов золото у тиглі.
Згадавши про земний закон тяжіння,
З гілок злітають яблука достиглі.

І хтось торкає струни незбагненні
В цей день сльотавий, мов прощання з літом.
То спогади вертаються до мене,
Як птахи, що не можуть відлетіти.

Студено ще, і не цвітуть фіалки...
А в кожній жінці є потреба в тім,
Щоб хтось любив – беззастережно й палко,
І зорі щастя їй приніс у дім.

Аби у свято дарував їй квіти,
А в сірі будні – мріяв при свічі,
Аби у стужу міг її зігріти
І присипляв, щасливу, на плечі.

Аби слова нашіптував зваблिवі
І пив снагу з її медових вуст...
Бо ми, жінки, по-справжньому щасливі,
Лише якщо потрібно це комусь.

День пішов за світлий небокрай.
Докоряй собі – не докоряй,
Впало біле пір'я на межу...
Я тобі нічого не скажу.

Навіть, як цю ніч пережила.
Як болів уламок від крила.
Як дзвенів прощально дивний сміх...
Я не чула поруч крил твоїх.

Падала додолу з висоти
На твоє несказане “Прости...”.
Та – навіщо? Зайві всі слова.
Як болить, то, значить, ще жива!

Мак червоний квітне при межі –
Семафор пораненій душі.
Йде від нього сяйво золоте...
А крило – помалу відросте.

* * *

Дерева довго молоді
цієї осені.
Багато сонця у воді,
багато просині.
Багато літепла-тепла,
багато радості...
Це тільки птахи-співуни
цю землю зрадили...

Забута казка

– Де ти, мій паж?..
Образливо аж,
Чом не запряжений ще
Екіпаж?
Єдиний гарбуз
У землю загруз.
А ветхий такий,
Аж торкнути боюсь...

“В ночвах нема, як завжди,
Зоряної води.
Всі подалися пажі –
В сторожі...”
Фея – занадто стара,
Казку забути пора.
Все це – уява чи гра –
Не з добра...

У вежі вікно
Відкрите давно.
Світло снується,
Немов полотно.
Надламана вісь,
А лицарі скрізь
Сплять на пакунках
Старих валіз.

“В ночвах нема, як завжди,
Зоряної води.
Всі подалися пажі –
В сторожі...”
Фея – занадто стара,
Казку забути пора.
Все це – уява чи гра –
Не з добра...

Туфлів кришталь
Запрошує вдаль.
Грає в палаці
Старий рояль.
Фея – чудна,
Просто не зна:
Паличка втрачена
Чарівна...

“В ночвах нема, як завжди,
Зоряної води.
Всі подалися пажі –
В сторожі...”
Фея занадто стара...
Казка любові й добра.
Все це – уява чи гра?
Нам – за куліси пора...

Дивна дівчина

В косах у неї ночувала м'ята.
У погляді – ласкаві ластів'ята.
Коли ішла біля шкільної зали,
Хлопчиська вслід аж голови зривали.

Та тільки мала – непокірність вдачі,
Таємні знала наміри хлоп'ячі,
Обходила зухвальців стороною
Із посмішкою, трішечки сумною.

На стежці якось двоє перестріли.
Спинилася. З-під вій метнула стріли.
І щось в очах було такої сили,
Що хлопчаки поспішно відступили.

Всміхнулася. І опустила вії.
Пішла в свої турботи і події –
Пахка і свіжа, як волошка нивна...
– Така красуня! Але надто дивна...

* * *

Спогади ночі –
Квадрати Малевича.
Ждеш, виглядаєш
Івана-царевича.
Жодної фальші і жодної жалості!
Бути –
Казковості рівною.
Хто ти?
– Жабка,
Якій забажалося
Бути царівною...

Відкриття меморіальної дошки

*“Навіщо ти, мачухо-доле,
Надрізала крила мені?..”
Арсен Левкович*

Коли відкривали дошку
З його сиротливим портретом,
Стояли дівчатка юні
І гріли бруньки серцям.
А ми шкодували трошки
Про наші падіння і злети,
І тінь суєти столунно
Дзвонила у скроні нам.

Про щось говорили гарне,
До чогось були причетні:
До спогадів чи до стрічей,
Чи до високосних розмов.
І відчували бездарність,
І тимчасову злетність,
І непідробний відчай,
І запізнілу любов.

Він жив серед нас і дихав,
І слухав бджолине танго,
Стачало йому відваги,
Де ледь тушувались ми...
А з дошки усміхнено й тихо
До нас прислухався Ангел,
До нас придивлявся Ангел
З надрізнаними крильми.

Зима

Тихо так в саду Орфеевим
Полотно пряде Зима.
Сніговими галереями
В забутті мене трима.

День цвіте блакитнотінями,
На гілках – сніжинок рій.
Я – мов дерево ув інеї.
Ти зігрій мене, зігрій!

Я таке тобі повідаю
Про нечутний шепіт віт,
Про чудні сонати вітрові,
Про дерев забутий цвіт...

І – не буде смутку-відчаю...
Та хіба ж таке бува?
Бач, душа – маленька дівчинка,
Все ще вірить у дива.

Тихий дощ

*“Тихий дощ
у долоні
прощанням точиться...”
Грицько Чубай*

Тихий дощ
Причаївся в долонях –
І зовсім не плаче.
Він зігрівся,
Неначе зайча,
І мене не боїться вже
Наче.

Тільки срібна дощинка
Тремтить ще
У нього на вусах.
Він мені
Ту дощинку
На згадку,
Напевно,
Струсить.

І чи буде
Та крапля
Сльозою
Чи просто водою,
Обернеться
Прощанням,
Зітханням,
Журбою,
Бідою,

Відгукнеться
Грозою
Чи громом лише
З оболоні, –
Пам'ятатиму дощ.
Тихий дощ
На ласкавій
Долоні.

Море

Море муркоче, як лагідний лев,
Якого довірливо гладять по спині.
Мрії свої, пересріблено-сині,
Він доручив для літаючих мев.

Чайки розгойдують гойдалку хвиль,
Промінні вервечки торочачи з неба.
Блиски на хвилях – як згадки про тебе.
Тиша. Довіра.
А в спогадах – штиль.

Весняний ліс

Цвітуть фіалки і медунки –
Шаленство юної краси.
У серці радісно і лунко
Дзвенять пташині голоси.

Жовтець, мов золото, розсипавсь
На всі довколишні горби...
Стара береза – рипу-рипу! –
Пов'язки чорні від журби...

Коли життя мене остудить,
Про що скажу об тій порі?
Чи й на душі ознаки будуть,
Як у берези на корі?

***

Розгубилась любов крутосхилами,
Повернути втрачене – спробуй!
Все поховано...
Та – відхилений
Камінь з гробу...

Ваші руки...

Ваші руки – це дощ,
що постукує тихо по листю.
Ваші руки – струмки,
що до річки легенько стеклися.
Ваші руки – трава,
подорожників теплі долоні,
Дотик променів до абрикос,
що цвітуть на осонні.

І коли Ви щодня,
в суеті проганяючи втому,
Після довгого дня
поспішаєте звично додому,
На обличчі у Вас
щира посмішка світло іскриться, –
Тільки руки мовчать,
наче мудрі і втомлені птиці.

Вони знов оживуть,
лебедино злетять над світами,
Коли ніжно коханий
до них доторкнеться вустами,
Коли хтось, дорогий,
повернеться до них із розлуки...
Хай святиться усе,
що озвучують лагідні руки.

Суцiговi

У тебе – весiлля.
А в мене – дитина мала.
От вибiгла в двiр –
подивитися через дорогу...
А пам'ять снiгами
стежинок не перемела,
I ти – одиноко i рiдно –
стоiш край порогу.

Сама по собi
в привiтаннi знялася рука.
I спека морозна
зрадливо торкнулася тiла.
I злiплена посмiшка
вийшла занадто гiрка.
I снiжка вiд тебе,
розсипавшись,
не долетiла.

І дорога – одна,
і “швидка черепаха” – одна,
І розмова – одна,
і залюбленість в слово – нівроку.
Ми – близесенько-близько,
але поміж нами – стіна,
Тільки спомини птицями
б’ються із кожного боку.

“Не твоя, не твоя...” –
в монотонному шумі коліс.
“Загордилась, авжеж...” –
оживають докори дотичні.
Тільки спрага очей,
тільки запах ромашкових кіс,
Тільки десь у серцях
бубнявлють рядки поетичні.

Все минає, мине.
І навіщо – порожні слова?
Хай тривожаться споминів
ніжні, тендітні космеї.
Я в твоєму житті –
лиш краплинка мала дощова,
Що черкнула по шибці,
щоки доторкнувшись твоєї.

У метушні шумливого вокзалу –
Маленький столик. Кава. Щось іще.
Про все відверті погляди сказали,
А поміж пальці ярий сміх тече.

Лишається, звичайно, потаємне:
Думки. Відгадки. Здогади. Слова.
Великі вікна огортає темінь
І щось недоговорене хова.

У мене – поїзд, але він – пізніше.
У вас – непередбачене таксі.
А ми – про що? Про задуми і вірші –
З одного поля ягоди усі.

Спливає час. І щось легке й незримо
Витає довго в шумній метушні.
І тільки вітер підбирає рими
І навздогін підказує мені.

Поміж білого цвіту...

Горобці цвіріньчали,
в калюжах купаючи пір'я,
Тріпотіли пір'їнки,
що вітер кружляв на льоту.
Я ішла (чи пливла?),
ніби хмарка біленька, подвір'ям,
Ледве-ледве тримаючи
свій парашутик-фату.
Ще були невідомими
знахідки наші і втрати,
Ще на райдуги схожими
зводились поруч мости.
Ти, напевно, не знав,
що тоді я ще вміла літати
І в країну до ельфів
хотіла тебе провести.
Ми не тільки когось –
розучились себе розуміти.
У пелюсті розтануло
видиво біле фати.
Поміж білого цвіту...
Між білого-білого цвіту...
А дорогу до ельфів
звідтоді уже не знайти.

Пшенична Любов Антонівна народилась на Житомирщині, закінчила Рівненський педінститут. Працювала вчителем, вихователем дитсадка, керівником гуртків у районному будинку учнівської молоді, викладачем у педколеджі, керівником гуртків у Дубенському центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Нині – автор проекту “Берегиня” на Дубенському телебаченні, керівник літературно-драматичного гуртка в НВК “Школа-гімназія”.

Відмінник народної освіти України, вихователь-методист.

Член Національної спілки письменників України, автор 7 книг для дітей та дорослих. Твори введені в шкільні підручники, перекладені російською, білоруською, тувинською мовами.

ЗМІСТ

ПТАШКА З РАЙСЬКОГО САДУ

Вавилонська дорога	5
Коли гріховне тіло стерпло	6
В душі нуртує незборимий клекіт	7
До Вифлиему	8
Зрікаємось себе самих	9
“Не сотворім собі кумира”.	10
Вибір	11
Під хрестом.	12
Пилатові	13
Мати	14
Коли б майбутнє нам було відомим	15
Ріка	16
А ти прийди	17
Різдво Христове	18
На перепутті	19
Роздуми	20
Благовіщення Пресвятої Богородиці	21
Світ розплутує сіті	22
Цей світ уже – Гоморра і Содом	23
Ми на долю, бува, нарікаємо.	24
Ковчег	25
Добрий Пастир	26
Почаєву	27
Провіщення	28
Тарасові Шевченку	29
А ти не жди вечірньої зорі	30

Тріумф! Удача. Низка перемог	31
Могила в Черкасах	32
А люди скажуть: винен батько Хмель	33
Садоне попід серце	34
Усе життя вмістилось в некролозі	35
Зоря “Полин”	36
Народе мій!	37
Бандурист	38
Що нас рятує у білому світі?	39
Мов журавлі запізнілими зграями	40
Іде незрима духовна битва.	41
Оборонці. Міні-поема	42
Мій острове	46

МИРОГОЩАНСЬКА БОЖА МАТИ

Бурштиновий день	49
На кухні	50
Різдвяне	51
Маестро-дощ ліниво сипав перли	53
Осінне	54
Рать зелена трави	55
Дорога додому	56
У промінні сонця вечорового	58
Марія. Поема	
Спросоння ранок у тумані мріє	59
Його із церкви вивели у рясі	60
Дев'ять свіч догоряло мовчки	61
Ні ласки тата, ні порад матусі	62
Поспішала поштарка	62

Завірюха мела	63
Хруснула гілка	64
Чи себе вберегти	65
Сухі вуста прошепотять ім'я	66

ІДУ ЗАСВІЧУВАТИ ДУШІ

Кредо	69
Сміються люди, а тепла – нема	70
Взимку	71
Душа	72
Земний рай	73
Любий нелюбий мій вороже	74
Спасибі всім, хто повен доброти	75
Кошеня прибилося	76
І буде Суд	77
Хоч не все вміщається у вірші	78
Загоряється гнів	79
У Пересопниці (диптих)	
Ласкавий день, як погляд чорнобривця	80
Пересопниця, Пересотниця	81
День сьогодні сонячний і світлий	82
А я – була. Усе-таки була	83
Іриси	84
У цьому світі з колючками болю	85
Я приїду!	86
В такій оселі не живе любов	87
Цирк	88
Ніч	89
Хто просить	90

ДОТИК ЯНГОЛА

Спомин	93
Я у Вашу оселю	94
Про Янгола-охоронця	95
Сусідка	96
На зупинці	97
Монета	98
Непрочитане	99
Прогноз	100
Тиша	101
Горіхи	102
Ці клени	103
Колодяжне	104
А дерево було зеленим	105
Вечірка	106
Намалюй мені сон	107
Зимова казка	108
Липневий день	109
Думки вголос	110
Твоя душа	114
Різні казки	115
Жінка	116
Другій половині	117
Форзиція	118
Театр	119
Давно не бачила тебе	120
І за все винуваті жінки	121
Дощовий скрипаль	122
Хтось там ходить	123

Плач	124
Мій телефон	125
Аліса	126
Осінь	127
Що скажуть люди	127
У пригорщах моїх листки осінні	128
Студено ще, і не цвітуть фіалки	129
День пішов за світлий небокрай	130
Дерева довго молоді.	131
Забута казка	132
Дивна дівчина.	134
Спогади ночі	135
Відкриття меморіальної дошки	136
Зима	137
Тихий дощ	138
Море	139
Весняний ліс	140
Розгубилась любов крутосхилами	140
Ваші руки...	141
Сусідові	142
І дорога – одна	143
У метушні шумливого вокзалу.	144
Поміж білого цвіту...	145

Літературно-художнє видання

Пшенична Любов Антонівна

Пташка з райського саду

Поезії

Художнє оформлення – *Наталія Кириченко*

Редактор – *Євген Шморгун*

Коректор – *Микола Пшеничний*

Верстка – *Тетяна Дятлик*

Підписано до друку 04.01.2013 р.

Формат 60x84 1/16. Папір офсет.

Ум. друк. арк. 9,5. Наклад 500 прим. Зам. № 2

Видруковано: ПП Дятлик М. С.

35304 Рівненська область, Рівненський район,
с. Корнин, вул. Центральна, 58

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

РВ № 11 від 12.06.2002 р.